

Tidning för Ålbo By i
PEDESUNDA
10:e Årgången
Ansvarig utgivare:
Olle Pettersson
i redaktionen:
Ålbo Byförenings
styrelse.

Ålbo bladet

Resterna efter en lada vid "Gubben i murn".

Hit flyttade Olov Johan Söder och Karin Olsdotter sedan
de gift sig julen 1896 och bodde kvar där tills år 1900
då de tog med sig boningshuset och flyttade till Smedsäng,
"nuvarande smedsängsvägen 16".

VERKSAMHETSBERETTELSE.

För Ålbo byförening 1992.

Föreningens styrelse har varit samlade till möten vid fem tillfällen. Övriga aktiviteter som har genomförts i föreningens regi under året är firande av Valborg den sista april nere vid Kalvhaga, där vi som tidigare år hade tipsstig, stor brasa och fyrverkeri. Gökottan firade vi också traditionsenligt vid Kalvhaga.

Sillfesten blev även i år en stor succé, drygt 80 personer hade kommit och trivdes utmärkt, och uttryckte sin förhoppning om ny fest till nästa år.

Föreningen tackar Gunder och Anita och hoppas att dom ställer upp till sommaren igen.

Efter flera års funderingar blev det äntligen av. En resa till Dalarna ordnades, drygt femtitalet personer reste med buss, först till Tomteland där vi inspekterade tomtens hemvist och sedan avnjöt medhavd picknickkorg.

Färden fortsatte till Carl Larsson gården där mat serverades vid ankomsten.

Efter en behövlig rast var det så tid att gå igenom och intresant skåda alla rummen i Carl Larssons hem.

Väl återkommen till bussen så fortsatte resan mot Högbo och en liten kafferast vid Högbo golfbana.

Hemkommen till Ålbo vid åttatiden på kvällen så verkade alla rätt nöjda och belåtna efter en trevlig dag.

Höstfesten anordnades på komunalhuset. Festkommiten med assistans av några andra medlemmar gjorde även i år ett jättejobb, väl uppskattat av ett 60 tal medlemmar som besökte festen.

Som extra tack tillfestkommiten fick vi en ros i dagspressen.

Det mesta som skrivs om byföreningen handlar om Kalvhaga, så vi får väl se det som en liten oas i tillvaron. Båtbryggan som är ombyggd och fått bommar till varje plats tror vi i styrelsen är till belåtenhet, men än återstår rätt så mycket jobb.

Sy föreningsdamerna som tog ett sabbatsår 92 hoppas vi att ska ta nya tag så vi kan genomföra en auktion under hösten.

Paket eller annat auktionsgods mottages tacksamt.

Styrelsen.

Kolarminnen av Assar Söder.

När vi gick i skolan i Ålbo tog lärarinnan oss med på en utflykt i skogen ovanför skolan. Efter en stund kom vi till en kolare som arbetade med en kolmila, det var den första kolmila som jag såg, det var intresant.

Där bredvid milan var en liten kolarkoja där kolaren lagade sin mat och kokade kaffe och värmdes sig från elden i den öppna spisen, värmen spred sig också över den halmklädda laven som var kolarens sovplats dom stunder som sömn tilläts.

När milan var färdigkolad skulle den rivas, då var det stor risk att det fans glöd kvar i kolen, då fick man vakta dag och natt tills man var säker på att inte kolen började brinna.

Vid Smedsängs station fanns det en kolbrygga som var lika hög som en järnvägsvagn, en kolvagn var tre till fyra meter hög.

Far och mor var rädda att ungarna skulle springa på bryggan och ramla ner och slå ihjäl sig. Där vid bryggan fans en linja som man fäste vid kolstigarna så att hästarna kunde gå påmarken och dra upp stigen på bryggan, som sedan tömdes för hand i järnvägsvagnen. När jag blev vuxen så jag kunde börja jobba då kom jag till byn Hade på andra sidan älven som en så kallad bonndräng, då kände jag mig som en stor karl när jag fick köra med två hästar framför plogen och plöja raka fina fåror.

När höstplöjningen var klar bar det iväg till skogen med hästarna för att släpa kolved till en kolmila, det tog många dagar att köra fram ved till en 17 - 18 famnars mila.

Jag kommer ihåg när det låg en grov lump av rutten gran i botten av ett kolvedsklipp, den satt fastfrusen i marken, den där struntar jag i den får ligga där och ruttna tänkte jag. Dagen därpå fick jag se skogvaktaren komma och bära den där kolvedbiten på axelen, då kände jag mig snopen.

När milan var rest var det till att hugga granris och täcka det hela. Sedan vart det stybbning, det var ett hårt jobb att skotta kolstybb upp på milan som var drygt tre meter hög, men det gjorde dom stora starka karlarna, jag som bara var en yngling fick skotta stybb nertill på sidorna av milan.

Klar för tändning. Vi har sparat ett hål mitt i milan där vi tände på och eldade med torr ved så eld och gnistor rök högt upp i luften.

När vi efter en stund ansåg att det var tillräckligt uppeldat så täckte vi igen tändhålet, sen kom det rök ut runt hela milan röken och lukten spred sig vida omkring. Folket nere i byn tyckte det luktade gott när det luktade kolmila.

Sedan började vaktningen, det tog tio dagar och upp till två veckor för milan att bli färdigkolad, under den tiden måste milan vaktas och klubbas, den sjönk ihop för varv den kolade.

Det varett livsfarligt jobb att gå uppe på milan det kunde vara förädiska hål under stybblagret och om man ramlade igenom så brann man upp, så det gälde att känna sig för och klubba innan man steg fram på milan. På natten fick jag gå med en lykta och lysa åt kolaren när han gick uppe på milan.

Det var långa nätter när det blev mörkt vid tre halvfyra tiden på kvällen och ljust vid åtta tiden på morgonen.

Det var mysigt i kojen när vi eldade i öppna spisen och satte den trebenta kaffepannan på elden och kokade kaffe. Potatisen grävde vi ner i askan och glöden, så blev den stekt där. Fläsk och kött stekte vi i stekpannan över öppen eld. Eld och kött det hade vi men inge brännvin till tröst.

Sedan när vi var mätta och nöjda kröp vi upp på laven och vilade en stund i halmen och njöt av den öppna brasans sprakande, ibland sov vi en stund och drömde om bleka möef.

Radio med nyheter och musik hade vi inte, men det var fin musik och fina klanger när rotterna slickade och dansade i stekpannan om nätterna.

En dag flög det många flygmaskiner över trädtopparna, det var krig i Finland så vi trodde att nu har väl kriget kommit även till Sverige, för vi viste ju ingenting utan radio och tidningar. När milan var färdigkolad så var det dags för dämning, det gick till så att man blandar stybb och vatten och packar till så att det blir lufttätt och därmed så släcks eld och glöd. Vi var flera man som bar vatten från ett kärr vi bar med en hink i var hand, det var ett styvt jobb när dämmaren ropade på mera vatten.

Efter några dagar när milan var släkt så var det dags för utrivning av kolen och lastning i boxar so rymde ett par kubikm. Boxarna kördes sedan fram till landsvägen med häst.

Vi landsvägen hämtades sedan kolboxarna av lastbil men det var inte lastbilar av den modell som vi är vana att se, ingen kran eller hiab fanns för lastning så allt måste lastas för hand. Långa slanor lades upp på flaket och boxarna drogs eller skjöts upp, men eftersom bilen skulle lastas med två varv så kan ni förstå att det var ett hårt jobb även om slanorna smörjdes in med olja ibland.

När kolningen i skogarna lades ner och det blev en svunnen epok så började bönderna i Vinnarsjö att sälja kolstybb till Forsbacka järnbruk .

Det var mycket mygel och luftaffärer så det sägs att en del av bönderna blev åtalade.

Och efter vad Jönsers Konrad berättade så blev det så slut med luft i Vinnarsjö så där fanns inte luft över att pumpa en cykel ens.

